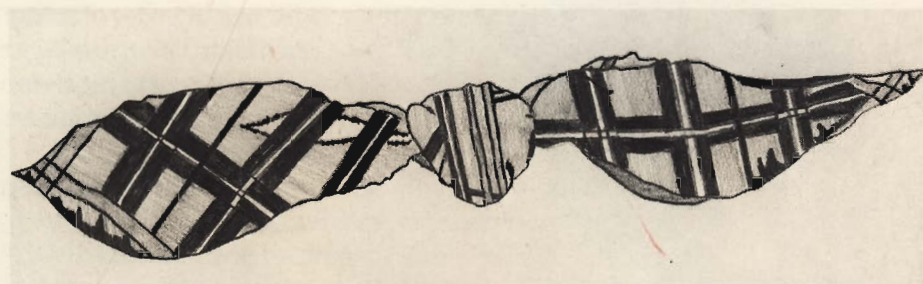

Niet alles is plat

De kinderen leren verschillen te maken binnen één vorm

Knoop in zakdoek, 8 jaar

Knoop in zakdoek, 9 jaar

onderwerp

een knoop in m'n zakdoek

techniek

tekenen met potlood, bij voorkeur 2 B

papierformaat

± 20 × 30 cm

Toelichting

Het alledaagse kijken is minder nauwkeurig dan het intensief waarnemen. Het dagelijks kijken is vaak oppervlakkig. Vooral bij fragmentarische beelden nemen we slecht waar. In deze les nemen we een alledaags voorwerp: de zakdoek. Hopelijk hebben alle kinderen een zakdoek. Voor de zekerheid moeten we een aantal achter de hand houden. Plat neergelegd geeft zo'n stukje textiel weinig tekenachtige problemen: het is een rechthoekig vlak met een decoratief patroon van lijntjes, figuurtjes, blokjes, bloemetjes of iets dergelijks. Door nu deze zakdoek diagonaal op te rollen of schuin op te vouwen en er een knoop in te leggen wordt het eenvoudige vlak een interessante vorm. De linker- en rechterflap zijn nog betrekkelijk plat, maar de knoop is al echt ruimtelijk. Het eenvoudige versieringspatroon wordt nu pas interessant: het verspringt. Het vertrouwde ding blijft wel alledaags maar de vorm wordt 'om-niet-te-vergeten'. Leg zelf maar eens een knoop in je zakdoek!

Begeleiding

We hebben wat schone zakdoeken als reserve; er zijn toch altijd kinderen die geen zakdoek bij zich hebben. Vraag eventueel een dag van tevoren de kinderen een schone zakdoek mee te nemen. We leggen de zakdoek plat neer. Wat zien we op de zakdoek? Welke vormen, welke kleuren? Nu diagonaal oprollen of opvouwen. Knoop er in! Niet te stevig aantrekken. Kinderen, die wat minder geïnteresseerd zijn, kunnen beginnen met de zakdoek dun om te trekken. De andere kinderen tekenen eerst bijvoorbeeld het midden – waar op het papier? – en daarna de linker- en rechterlap. Door in stapjes te werk te gaan wordt de onderlinge verhouding beter begrepen. Let er op dat de leerlingen niet te dik tekenen. Het kan zelfs al een soort schetsen worden: dun proberen de vorm te treffen (zie *Handboek* Hoofdstuk 4). De tweede fase van de les gaat over het in kleine stapjes tekenen van de linkerlap. Daarna de rest. Kinderen die links zijn, kunnen beter beginnen met de rechterlap! Let er op dat het versieringspatroon door de vouwen nogal verspringt. Het is beslist niet nodig dat alles in één les gedeelte afgemaakt wordt. Te lange concentratie maakt de tekening er niet beter op! Misschien kan de zakdoek in een later stadium van de dag worden afgewerkt. Laat ze met de donkere stukken beginnen. Er moet altijd van donker naar licht gewerkt worden! Is de tekening klaar, dan halen we de knoop uit de zakdoek en strijken de zakdoek weer plat. Kunnen we nu nog zien welke tekening bij welke zakdoek hoort?

onderwerp

handschoen,
opgerolde sok, sjaal

techniek

tekenen met potlood

papierformaat

± 20 × 30 cm

Andere opdrachten

Soortgelijke voorwerpen groter dan een zakdoek kunnen we gebruiken om dit lesdoel te bereiken. Zijn ze nog groter, dan kunnen er meer kinderen tegelijk aan

tekenen; een groepje van drie bijvoorbeeld. Naar eigen keus kan er ook kleur bij gebruikt worden.

Sok, 9 jaar